

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-3505

Chișinău

31 martie 2023

Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării
cancelaria@me.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 06/2-695 din 15.03.2023 și scrisoarea nr. 08/1 – 778 din 23 martie 2023 / număr unic 206/MDED/CC/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței), inclus în pct. 2.37. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 7 file

/Semnat electronic/

Șef Centru

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.03.31 12:10:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Natalia SUCEVEANU

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței)**, inclus în pct. 2.37. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței):

- **transpune art. 101 – 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene**, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene C 202 din 7 iunie 2016;
- **transpune parțial Directiva (UE) 2019/1** a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, **CELEX: 32019L0001**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 11 din 14 ianuarie 2019.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat spre expertiză are drept scop ajustarea cadrului național primar în domeniul concurenței și anume prevederile Legii concurenței nr. 183/2012, în vederea asigurării unei compatibilități depline cu dispozițiile art. 101 – 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (în continuare TFUE), dar și pentru instituirea unor norme similare celor prevăzute de Directiva (UE) 2019/1, prin intermediul cărora se asigură faptul că autoritatea națională de concurență, în speță, Consiliul Concurenței, dispune de garanții de independență, resurse și competențe în materie de aplicare a legii și de impunere de amenzi care îi sunt necesare pentru a fi în măsură să aplice în mod corespunzător articolele corespondente din TFUE, astfel încât concurența să nu fie denaturată pe piața internă, iar consumatorii și întreprinderile să nu fie dezavantajați de legislația și măsurile naționale care împiedică autoritatea națională de concurență să fie organism eficace de aplicare a legii.

Proiectul național propus spre examinare reprezintă un **exercițiu de continuitate a armonizării legislației RM cu legislația UE în domeniul concurenței**, în măsura în care, potrivit clauzei de armonizare, Legea nr. 183/2012 a asigurat anterior transpunerea prevederilor *art. 101 – 106 din TFUE, Regulamentului (CE) nr. 1/2003* al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat și parțial prevederilor *Regulamentului (CE) nr. 139/2004* al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene:

- Interzice acordurile care au ca obiect sau efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței și identifică criteriile de determinare a unor astfel de acorduri, precum și prevede condițiile de exceptare aplicabile acestora (pct. 4 din proiectul național, de modificare a art. 5 și 6 din Legea nr. 183/2012);
- Identifică practicile abuzive care pot afecta comerțul, prin folosirea abuzivă a poziției dominante pe piață (pct. 6 din proiectul național, de modificare a art. 11 din Legea nr. 183/2012).

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii Directivei (UE) 2019/1:

- Institue noi principii de bază ale concurenței (pct. 3 din proiectul național, de modificare a art. 3 din Legea nr. 183/2012);
- Definește terminologia utilizată și anume noțiunea de: „cartel”, „cerere de clemență”, „imunitatea la amenzi”, „întreprindere”, „legislație concurențială”, „politica de clemență”, „propunere de recunoaștere a săvârșirii încălcării legislației concurențiale” și „reducerea amenzilor” (pct. 4 din proiectul național, de modificare a art. 4 din Legea nr. 183/2012);
- Institue noi garanții autorității naționale de concurență – Consiliului Concurenței, în partea ce ține de independența și resursele necesare în vederea îndeplinirii sarcinilor și exercitării competențelor (pct. 15, 17, 20, 22 și 35 din proiectul național, de modificare a art. 32, 33, 36, 39, 41, 53² din Legea nr. 183/2012);
- Prevede noi competențe ale Consiliului Concurenței, în partea ce ține de efectuarea inspecțiilor inopinate, solicitările de informații, realizarea interviurilor, măsurile interimare, dar și alte atribuții ce țin de redeschiderea investigației (pct. 25, 36, 37, 39, 40, 41, 42 din proiectul național, de modificare a art. 54, 54¹, 56, 56¹, 65 și 57² din Legea nr. 183/2012);
- Revizuieste faptele ce constituie încălcări ale normelor de procedură ale legislației concurențiale, precum și instituie unele prevederi ce țin de amenzile aplicabile în acest sens (pct. 53, 58, 59, 61, 62, 67, 70 din proiectul național, de modificare a art. 68, 72¹, 72¹, 73, 75, 76 din Legea nr. 183/2012);
- Completează condițiile generale pentru acordarea clemenței și a celor privind acordarea imunității la amendă (pct. 71 și 74 din proiectul național, de modificare a art. 90 și 92¹ din Legea nr. 183/2012);
- Prevede dreptul Consiliului Concurenței și angajaților acestuia de a înainta acțiuni în instanțele judecătorești competente (pct. 16 și 22 din proiectul național, de modificare a art. 32¹ și 39 din Legea nr. 183/2012).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii privind Concurența*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă, în special, dispozițiile statuate la **art. 101 – 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene** și prevederile **Directivei (UE) 2019/1** a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.

Principalul obiectiv al **Directivei (UE) 2019/1**, potrivit considerentelor enunțate în preambulul acesteia, este acela de a se asigura că autoritățile naționale de concurență dispun de garanțiile de independență, resursele și de competențele în materie de aplicare a legii și de impunere de sancțiuni/amenzi care le sunt necesare pentru a fi în măsură să aplice în mod eficace articolele 101 și 102 din TFUE pe întreg teritoriul Uniunii pentru a se asigura faptul că nu este denaturată concurența pe piața internă.

Transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei (UE) 2019/1 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile **art. 335 al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană**, care prevede că „Fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi”, precum și a măsurilor stabilite în Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022 (acțiunea 4.7), fiind stabilit **termenul de realizare – iunie 2023**.

Evidențiem că, Directiva (UE) 2019/1 nu a constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională, prezentul proiect **fiind exercițiul primar promovat în sensul dat**.

a) Analiza comparativă a transunerii dispozițiilor Directivei (UE) 2019/1

În ceea ce privește transpunerea **Directivei (UE) 2019/1**, menționăm cu titlu general că, proiectul național, reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **asigură transpunerea parțială a actului UE**.

Totodată, o serie de prevederi generale prevăzute de actul UE, precum: competența de a inspecta alte incinte (art. 6); imunitatea la amenzi și anume prevederile generale care instituie obligația statelor de a dispune de programe de clemență care să le permită acordarea imunității la amenzi și obligația autorității naționale de a informa solicitantul privind imunitatea condiționată a acestuia la amenzi (art. 17, alin. (1), alin. (2), lit. (a) și (b) și alin. (4)); reducerea amenzilor în situația prezentării unor fapte suplimentare (art. 18 alin. (3); dar și condițiile generale pentru acordarea de clemență/forma declarațiilor (art. 19, lit. (b) și art. 20, alin. (2)), nu au fost transpuse nemijlocit de proiectul național, în măsura în care aceste aspecte generale sunt transpuse de prevederile în vigoare ale Legii nr. 183/2012.

Astfel, în urma evaluării efectuate, constatăm că, prezentul proiect coroborat cu prevederile deja existente în Legea nr. 183/2012, asigură transpunerea completă a Directivei (UE) 2019/1 în legislația națională.

Proiectul național, la pct. 3, completează prevederile art. 3 din Legea nr. 183/2012 cu noile alin. (6) – (8), prin care se instituie noi principii de bază ale concurenței, principii similare celor prevăzute de art. 3 din Directiva (UE) 2019/1.

Noțiunile definite la pct. 4 la proiectul național și anume noțiunea de „cartel”, „cerere de clemență”, „imunitatea la amenzi”, „întreprindere”, „legislație concurențială”, „politica de clemență”, „propunere de recunoaștere a săvârșirii încălcării legislației concurențiale” și „reducerea amenzilor”, corespund noțiunilor corespondente din art. 2 al actului UE.

Prevederile proiectului național statuate la pct. 15, 17, 20, 22 și 35, de modificare a art. 32, 33, 36, 39, 41, 53² din Legea nr. 183/2012, care instituie cadrul normativ ce reglementează independența și resursele necesare în vederea îndeplinirii sarcinilor și exercitării competențelor Consiliului Concurenței sunt similare celor prevăzute de Directiva (UE) 2019/1 la art. 4 – 5.

Dispozițiile proiectului național privind noile competențe ale Consiliului Concurenței, în partea ce ține de efectuarea inspecțiilor inopinate, solicitările de informații, realizarea interviurilor, măsurile interimare, dar și alte atribuții ce țin de redeschiderea investigației (pct. 25, 36, 37, 39, 40, 41, 42 din proiectul național, de modificare a art. 54, 54¹, 56, 56¹, 65 și 57² din Legea nr. 183/2012) sunt în acord cu cele prevăzute de actul UE la art. 6 – 12.

Prevederile naționale statuate la pct. 53, 58, 59, 61, 62, 67, 70 din proiectul național, de modificare a art. 68, 72¹, 73, 75, 76 din Legea nr. 183/2012 privind faptele ce constituie încălcări ale normelor de procedură ale legislației concurențiale, precum și prevederilor ce țin de amenzile aplicabile în acest sens transpun prevederile art. 13 – 18 din actul UE.

Noile prevederi naționale privind condițiile generale pentru acordarea clemenței și a celor privind acordarea imunității la amendă (pct. 71 și 74 din proiectul național, de modificare a art. 90 și 92¹ din Legea nr. 183/2012) sunt compatibile cu cele prevăzute de actul UE la art. 19 – 21.

Garantarea dreptului Consiliului Concurenței și angajaților acestuia de a înainta acțiuni în instanțele judecătorești competente (pct. 16 și 22 din proiectul național, de modificare a art. 32¹ și 39 din Legea nr. 183/2012) este prevăzută la art. 30, alin. (1) din actul UE.

Obligația Consiliului Concurenței și ale angajaților, prevăzută la pct. 16 din proiectul național, de modificare a art. 32², de a nu divulga anumite informații confidențiale de care au luat cunoștință în cursul executării obligațiilor lor și în exercițiul funcțiunii asigură transpunerea prevederii art. 31, alin. (2) din actul UE.

c) Prevederi ale Directivei (UE) 2019/1 non-aplicabile

Următoarele dispoziții ale actului UE nu constituie obiect al transunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, precum și obligații pe seama instituțiilor UE care nu pot fi implementate de către Republica Moldova, având în vedere statutul de stat candidat la aderarea UE: art. 10, alin. (2), art. 22 – 29, 32 – 37.

Cu referire la celelalte prevederi din proiectul național, menționăm că, acestea par să nu contravină legislației UE în materie de concurență.

Totodată, în procesul de examinare a proiectului național, au fost identificate o serie de reglementări euroconforme care sunt preluate din alte acte UE din domeniul concurențial, altele decât Directiva 2019/1 și care nu sunt reflectate de un Tabel de concordanță

În speță, pct. 4 din proiectul național asigură transpunerea următoarelor noțiuni:

- „acord orizontal” și „restrângere semnificativă a concurenței” în acord cu noțiunile similare din **Comunicarea Comisiei 2011/C 11/01 – Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală** (pct. 1.1., și subpct. 24 – 27 la pct. 1.2.1. (ii));

- „consumator” similar noțiunii din **Comunicarea Comisiei 2004/C 101/08 – Orientări privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat** (pct. 3.4.1, subpct. 84);

- „piață geografică relevantă”, „piață relevantă”, „piață relevantă a produsului” și „poziție dominantă pe piață” potrivit **Comunicării Comisiei 97/C 372/03** privind definirea pieței relevante în sensul dreptului comunitar al concurenței (pct. 7 – 10 din Capitolul II);

- „acord vertical” similar noțiunii din **Regulamentul (UE) 2022/720** al Comisiei din 10 mai 2022 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la categoriile de acorduri verticale și practici concertate (art. 1, alin. (1), lit. (a));

- „control” din **Regulamentul (CE) nr. 139/2004** al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (art. 3, alin. (2));

- „drepturi exclusive” și „drepturi speciale” din **Directiva 2002/77/CE** a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice (art. 1, pct. 5 – 6);

- „practică concentrată” din **Regulamentul (CE) nr. 1/2003** al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (pct. 8 din preambul).

Cu referire la pct. 4 din proiectul național, care modifică conținutul art. 8 și 9 din Legea nr. 183/2012, în partea ce ține de acordurile anticoncurențiale de importanță minoră și acordurile interzise constatăm că, acestea sunt în acord cu prevederile Capitolului II, pct. 7 – 12 din **Comunicarea Comisiei 2001/C 368/07** privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunității Europene (de minimis).

Pct. 5 și 6 din proiect, care modifică conținutul art. 10, alin. (4) și art. 11 din Lege asigură transpunerea pct. 7 și 14 din **Comunicarea Comisiei 2009/C 45/02 – Orientări privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante.**

În partea ce ține de conținutul pct. 4 din proiectul național, care modifică redacția art. 6, alin. (6) și art. 7 din Legea nr. 183/2012, prin preluarea marjei pentru pragul cotei de piață pentru acordurile verticale, dar și instituirea dreptului Consiliului Concurenței de a retrage beneficiul excepției acordat în cadrul acordurilor verticale, menționăm că, acestea sunt în acord cu art. 3, alin. (1) și art. 6, alin. (1) din **Regulamentul (UE) 2022/720** Comisiei din 10 mai 2022 privind

aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la categoriile de acorduri verticale și practici concertate (Text cu relevanță pentru SEE).

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Reieșind din constatările expertizei de compatibilitate referitoare la transpunerea Directivei (UE) 2019/1, **clauza de armonizare** pentru Legea nr. 183/2012, prevăzută la pct. 2 din proiectul național, urmează a fi modificată în partea ce ține gradul de compatibilitate, atât pentru articolele TFUE, dar și pentru actul UE prenotat. Astfel, pentru aceste două acte UE, se va institui calificativul „transpune”.

Totodată, potrivit cerințelor art. 31, alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, și **proiectul național urmează să fie completat cu o clauză de armonizare**, care se va include după preambulul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ, expusă în următoarea redacție:

Prezenta Lege transpune art. 101 – 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene C 202 din 7 iunie 2016 și transpune parțial Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 11 din 14 ianuarie 2019.

b) Obiecții privind Nota Informativă

Nota Informativă a proiectului național urmează a fi revizuită în vederea respectării cerințelor stabilite în art. 30 din Legea 100/2017 privind actele normative, respectiv, Compartimentul 3 „Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” va fi completat cu informația privind gradul de transpunere a proiectului național identificat prin prezenta Declarație, precum și angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul acordurilor bilaterale cu UE care au stat la baza elaborării proiectului național, și anume: prevederile art. 335 din Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, precum și mențiunea privind elaborarea Tabelului de concordanță. La fel, Nota informativă se va completa cu Compartimentul 9 „Constatările expertizei de compatibilitate”, în care se vor include concluziile expertizei de compatibilitate prezentate *infra*.

c) Obiecții privind Tabelul de concordanță cu Directiva (UE) 2019/1

Pentru a corespunde exigențelor legale stabilite de HG nr. 1171/2018, Tabelul de concordanță urmează a suporta unele rectificări minore, după cum urmează:

- în Compartimentul 2 se va modifica titlul proiectului de act normativ național;

- în Compartimentul 3 se va substitui gradul general de compatibilitate „parțial compatibil” cu „compatibil”.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei realizate, constatăm că, prin proiectul național se continuă procesul de aliniere a legislației naționale la prevederilor UE în materie de concurență, asigurându-se, în special, transpunerea art. 101 – 102 din TFUE, precum și a Directivei (UE) 2019/1, prin care se instituie prevederi noi menite să asigure independența, resursele și competențele în materie de aplicare a legii și de impunere de sancțiuni/amenzi pentru Consiliul Concurenței, pentru ca acesta să fie competent să aplice în mod eficace articolele 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Totodată, în procesul de definitivare al proiectului, se vor lua în considerare obiecțiile de compatibilitate, expuse în Compartimentul III al Declarației, privind revizuirea Compartimentului 3 al Notei Informative, Clauzei de armonizare, dar și privind Tabelul de concordanță.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Natalia Vitvițchi, consultant principal

Tel: 022-250-477

Email: natalia.vitvitchi@gov.md

Natalia D.